

14-2-2025

Toetsing Natuurnetwerk Brabant

Doonheide fase 3, Gemert

BNL advies
Landschapsarchitectuur en ecologisch advies

Colofon:

Opgesteld door: BNL advies
Telefoonstraat 2
5428 GJ Venhorst
[redacted]
E: [info@\[redacted\]](mailto:info@[redacted])
W: [www.\[redacted\]](http://www.[redacted])

Projectlocatie: Doonheide [Percelen 2800; 2802; 2809; 2810; en 3040]
Gemert

Projectcode: 24219.NNB
Datum Rapportage: 14-02-2025
Auteur: [redacted]
[redacted] | [redacted]

© copyright BNL advies 2025

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. BNL advies kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoud

Colofon:	1
1. Inleiding	3
2. Wettelijk kader	4
2.1 Natuurnetwerk Nederland	4
3. Methode	5
4. Omschrijving plangebied en Voorgenomen ontwikkeling	6
4.1 Algemeen.....	6
4.2 Voorgenomen ontwikkeling.....	7
5. Gebiedsinformatie	8
5.1 Algemene gegevens.....	8
5.2 Gebiedskenmerken van de Peelse Loop	8
5.3 De omgeving van de Peelse loop.....	8
5.4 Huidige natuurwaarden Peelse loop.....	9
5.5 Herinrichting Peelse loop	9
5.6 Wezenlijke kenmerken en waarden van natuurbeheertype N03.01 Beek en Bron (Bron: Bij12)	9
5.7 Wezenlijke kenmerken en waarden van natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (Bron: Bij12)	10
5.8 Wezenlijke kenmerken en waarden van natuurbeheertype N16.03 Droog bos met productie (Bron: Bij12).....	10
5.9 Wezenlijke kenmerken en waarden van landschapselementtype L01.02 Houtwal en houtsingel (Bron: Bij12)	10
5.10 Belang van NNB-gebied voor de samenhang tussen gebieden	11
6. Effecten van de ontwikkeling op het gebied.....	12
6.1 Oppervlakte.....	12
6.2 Waterhuishouding.....	12
6.3 Geluid en licht.....	12
6.4 Betreding.....	12
7. Conclusie	14
7.1 Conclusie Toetsing	14
7.2 Aanbeveling Toetsing	14

1. Inleiding

Aanleiding

Op percelen aan de Doonheide te Gemert wordt een woonwijk Doonheide fase 3 gerealiseerd, waarbij circa 250 woningen gebouwd gaan worden. Het plangebied grenst aan het Natuur Netwerk Brabant (NNB).

Naar aanleiding van de QuickScan flora en fauna welke is uitgevoerd door BNL advies op 28-3-2023 is gebleken dat een vervolgonderzoek nodig is naar de effecten van de werkzaamheden en realisatie op het beschermde NNB-gebied (Peelse Loop).

Om dit te onderzoeken, wordt op verzoek van de initiatiefnemer een Toetsing Natuurnetwerk Brabant uitgevoerd.

Geplande werkzaamheden

De bestaande kavel bestaat uit een voormalige veehouderij met boerderijwoning en bijgebouwen met aangrenzend akkerland. Op de bestaande kavel wordt een woonwijk ontwikkelt en worden ca. 250 woningen gerealiseerd.

Resultaat QuickScan

Op 28-3-2023 is door BNL advies reeds een QuickScan flora en fauna uitgevoerd (23035.QFF). Uit dit onderzoek blijkt dat het plangebied grenst aan Netwerk Natuur Brabant (NNB). De realisatie van de woonwijk en het jaarrond recreatief gebruik in de toekomstige situatie, zou kunnen leiden tot negatieve effecten op het NNB.

Dit rapport beperkt zich tot het NNB-gebied direct grenzend aan Doonheide (fase 3). De toetsing aan wetgeving betreft de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.

Doel

De doelstelling voor de toetsing is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvraag:

1. Is er bij de realisatie van het project sprake van significantie aantasting van het NNB-gebied?

Omgevingsverordening

De provincie Noord-Brabant hanteert in de Omgevingsverordening voor het Natuurnetwerk Brabant (NNB) het zogenoemde 'nee, tenzij-principe': (nieuwe) plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. De wezenlijke kenmerken en waarden kunnen worden aangetast door vermindering van oppervlakte, vermindering van samenhang tussen de gebieden en externe invloeden op het NNB-gebied. Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het NNB, kan er sprake zijn van aantasting van het NNB (externe werking).

Bescherming van houtopstanden.

Er is een bomeninventarisatie en effectanalyse (*Bomeninventarisatie en Effectanalyse Doonheide 3 Gemert, Alles over Groenbeheer Zuid, G. Wevers*) uitgevoerd met betrekking tot de bomen aangrenzend aan het plangebied.

Bronnen

De toetsing is uitgevoerd op basis van de door de initiatiefnemer beschikbaar gestelde informatie over het project en de publiekelijk toegankelijke informatie over het NNB-gebied direct grenzend aan Doonheide.

2. Wettelijk kader

2.1 Natuurnetwerk Nederland

Binnen de Ow is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Daarnaast kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”.

Natuurwaarden van het NNN worden afgemeten aan doelsoorten. Het is belangrijk dat verlies van en winst aan belangrijke natuurwaarden hieraan worden afgemeten. Ruimtelijke ingrepen moeten vooraf worden getoetst op hun effect op het areaal, de samenhang en de kwaliteit van het NNN. Ingrepen die geen significant negatief effect op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben, kunnen in principe doorgang vinden. Als echter het tegenovergestelde geldt, hangt doorgang van de plannen onder meer af van het belang van de plannen en van de mogelijkheden voor mitigatie en compensatie. Hierbij geldt het 'Nee, tenzij-regime'. Per saldo dient de kwaliteit en/of kwantiteit van het NNN te verbeteren. Waar Natura 2000 -gebieden met het NNN overlappen, blijft ook het NNN-regime gelden.

3. Methode

Ter dienste van de doelstelling is een bureau-onderzoek en een veldbezoek in het plangebied uitgevoerd. Het bureau-onderzoek en veldbezoek bestaan uit:

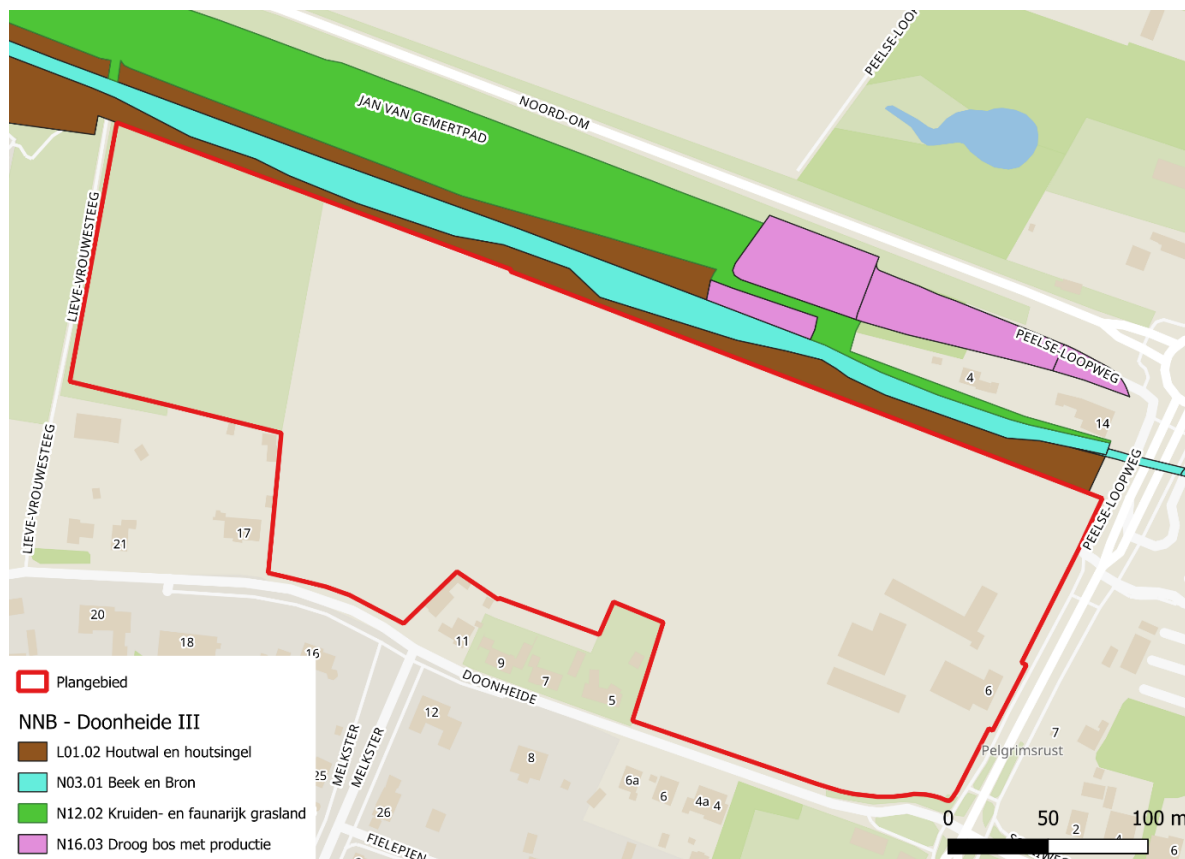
- Informatie opvragen bij betrokken partijen.
- Bestuderen van aangeleverde documenten door de initiatiefnemer over de aanleg van de woonwijk Doonheide fase 3 en de inrichting van de Peelse Loop.
- Raadplegen algemene gegevens en documentatie over het NNB en specifiek over het plangebied en de huidige doelstellingen en waarden van het NNB-gebied.
- Tijdens het veldbezoek is globaal gekeken naar ligging ten opzichte van het plangebied en de huidige natuurwaarden van het NNB-gebied.

4. Omschrijving plangebied en Voorgenomen ontwikkeling

4.1 Algemeen

Het plangebied ligt aan de Doonheide te Gemert, in de provincie Noord-Brabant. Het ligt ten noorden van de dorpskern. Het plangebied bestaat uit akkers, alsmede een voormalige veehouderij met boerderijwoning en bijgebouwen.

Het plangebied en de aangrenzende NNB gebied zijn in afbeelding 1 weergegeven. De locatie bevindt zich op percelen 2800; 2802; 2809; 2810; en 3040. In de directe omgeving zijn volwassen beplanting van diverse soorten bomen, heesters en kruidachtige begroeiing aanwezig.

Afbeelding 1: Het plangebied en NNB-gebied. Bron: georegister.brabant.nl, 27-9-2024.

Afbeelding 2 en 3: Het plangebied en aangrenzend NNB-gebied met Peelse loop. Bron: BNL advies

4.2 Voorgenomen ontwikkeling

De bestemmingsplanwijziging betreft een wijziging van functie van landbouw naar woningbouw (zie afbeelding 2). Op het plangebied wordt de bestaande bebouwing gesloopt, akkers bouwrijp gemaakt en wordt een woonwijk ontwikkelt.

Afbeelding 4: Concept Stedenbouwkundig Plan. Bron: Keizersberg Vastgoed, 27-9-2024.

5. Gebiedsinformatie

5.1 Algemene gegevens

De volgende gegevens hebben betrekking op het NNB-gebied:

<i>Beheerder:</i>	<i>Waterschap Aa en Maas en Provincie Noord-Brabant</i>
<i>Provincie</i>	<i>Noord-Brabant</i>
<i>Gemeente:</i>	<i>Gemert-Bakel</i>
<i>Oppervlakte:</i>	<i>0 hectare (gebied grenst aan NNB-gebied)</i>
<i>Beheertypen:</i>	<i>Peelse loop</i>
	<i>L01.02 Houtwal en houtsingel</i>
	<i>N03.01 Beek en Bron</i>
	<i>N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland</i>
	<i>N16.03 Droog bos met productie</i>

5.2 Gebiedskenmerken van de Peelse Loop

De Peelse Loop is een 17 km lange waterloop aan de westzijde van de Peel in gemeente Gemert-Bakel. De waterloop wordt deels gevoed vanuit verschillende bronnen langs de randen van het stroomgebied en deels door de inlaat van Maaswater dat via de Noordervaart en het Peelkanaal vanuit het oosten de Peelse Loop bereikt (Ontwerp Projectplan Beekherstel Peelse Loop Bovenloop, Waterschap Aa en Maas, 10 maart 2015).

Het plangebied grenst aan het NNB-gebied 'Peelse Loop' aan de noordzijde. Deze sectie bestaat uit: L01.02 Houtwal en houtsingel; N03.01 Beek en Bron; N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland; en N16.03 Droog bos met productie. De oppervlakte van het NNB-gebied N.03.01 Beek en Bron direct grenzend aan de Peelse loop heeft een oppervlakte van ongeveer 6.260m². De houtwal en houtsingel functioneert als een buffer tussen de woonwijk en de Peelse loop, waardoor de Peelse loop alleen via bestaande paden bereikbaar is.

5.3 De omgeving van de Peelse loop

De Peelse loop mondt in het westen uit in de rivier de Aa na ongeveer 3 km. Ten noorden van het gebied loopt de provinciale weg N605 (Noord-Om) met naastgelegen parallelle fietspad (Jan van Gemertpad), zie afbeelding 5. Het fietspad loopt door het gebied. Langs de N605 is een geluidswal met ruigte aanwezig. Langs het fietspad en tussen de Peelse loop is extensief beheerd grasland aanwezig, zie afbeelding 6. De landbouw in het stroomgebied van de Peelse loop is zeer intensief. Ten noorden en ten zuiden van het NNB-gebied is in de huidige situatie landbouw aanwezig. Er is in de huidige situatie sprake van geluids- en lichtbelasting van het verkeer. Het gebied is toegankelijk voor wandelaars en recreatie.

Afbeelding 5 en 6: Het Jan van Gemertpad en extensief beheerd grasland langs de Peelse loop. Bron: BNL advies

5.4 Huidige natuurwaarden Peelse loop

De begroeiing lijkt op die van een strang uit het voedselrijke rivierengebied met soorten als gele lis, riet, gele plomp, pijlkruid, glanzig en drijvend fonteinkruid, welke geobserveerd zijn tijdens het veldbezoek op 7 oktober 2024.

Tijdens het veldbezoek zijn libellensoorten voor zoals de platbuik, gewone oeverlibel, weide beekjuffer en grote keizerlibel waargenomen. Vogelsoorten die in de omgeving voorkomen zijn ijsvogel, geelgors, groene specht, buizerd en gaai.

5.5 Herinrichting Peelse loop

De huidige Peelse loop is gegraven in verband met de ontwikkeling van de Randweg Noord-Om. De voormalige loop mondt aan de westzijde uit in Peelse loop en is aan de oostzijde afgekoppeld van de Peelse loop. Om te voorkomen dat het water uit de oude bedding snel wegloopt zijn op een viertal plaatsen brede gronddammen aangelegd in de bedding. Deze zone kan zich op termijn op natuurlijke wijze omvormen tot bosvijvers met waterplanten. (Compensatieplan natuur en landschap Noord-Om, Gemeente Gemert-Bakel, november 2014).

5.6 Wezenlijke kenmerken en waarden van natuurbeheertype N03.01 Beek en Bron (Bron: Bij12)

Het beheertype Beek en bron komt voor op de zand- en lössgronden van Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en in de duinen. Het gaat om kleine stromende wateren met hun bronnen, die uiteindelijk uitmonden in een rivier, in Oost- en Zuid-Nederland, of op een (voormalig) estuarium.

Structuur

In het type beek en bron is variatie in structuur sterk bepalend voor de mate van natuurlijkheid, de variatie aan beschikbare habitats en daarmee de diversiteit aan soorten. Een ideale beek (een beek waarin veel karakteristieke beeksoorten voorkomen) is dynamisch in de ruimte (erosie- en sedimentatieprocessen vormen verschillende typen oevers en substraten) maar constant in de tijd. De beek en de bron vormen één geheel en kunnen ook als zodanig gemonitord worden. Voor het bepalen van de aanwezigheid van relevante structuren is het langslopen van een beektraject van 500 m voldoende. Voor het bepalen van bedekkingen is een representatief traject van 100 m geschikt.

5.7 Wezenlijke kenmerken en waarden van natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (Bron: Bij12)

Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren.

Structuur

Dit beheertype omvat droge tot vochtige, matig voedselrijke tot voedselrijke graslanden. Ze omvat een scala aan bloemrijke vegetaties van vrij schrale typen kamgrasweiden tot tamelijk voedselrijke witbolgraslanden. Vochtige hooilanden met grondwaterinvloed, overstromingsgraslanden, natte en droge schraallanden en glanshaverhooilanden vallen buiten dit type, maar worden als zelfstandige beheertypen onderscheiden. De planten die in dit beheertype voorkomen zijn merendeels algemenere soorten die weinig specifieke eisen aan de abiotische omgeving stellen. Flora en vegetatie zijn daarom niet bepalend voor de kwaliteit van dit beheertype, en de milieu- en watercondities slechts in beperkte mate. Wel is het belangrijk om te streven naar een zo groot mogelijke variatie in voedselrijkdom en vochtigheid. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in dit grasland voorkomen. Zo zorgt een afwisseling tussen korte en hoge vegetatie met plaatselijk ruigte en struweel voor verschil in microklimaat, hetgeen van belang is voor dagvlinders, andere insecten, reptielen, vogels en kleine zoogdieren.

Binnen het kruiden- en faunarijk grasland zijn grasachtigen dominant, maar kruiden en mossen hebben een oppervlakteaandeel van tenminste 20%.

5.8 Wezenlijke kenmerken en waarden van natuurbeheertype N16.03 Droog bos met productie (Bron: Bij12)

Droog bos met productie bestaat uit verschillende, veelal van oorsprong aangeplante, bosopstanden van den, (winter)eik, beuk, Douglas, lariks of fijnspar.

Structuur

Het beheertype droog bos bestaat uit uiteenlopende, veelal aangeplante, boomopstanden. In tegenstelling tot dennen-, eiken- en beukenbossen zonder productie is hetzij het doel van de beplanting houtoogst, ofwel exoten zijn dominant op meer dan 20% van de oppervlakte van het betreffende bosgebied. Op armere bodems worden de bossen gedomineerd door dennen, eiken en beuken van gematigde hoogte. Op de wat rijkere bodems is er een hogere groei mogelijk van beuk, douglas, lariks en spar. De structuur is vaak relatief eenvoudig. Oudere bossen of bossen grenzend aan oude bospercelen kunnen een hoge natuurwaarde hebben, vooral als ze een gevarieerde structuur hebben met een hoog aandeel zware bomen en dood hout. Variatie in het bos door de aanwezigheid van bijvoorbeeld open plekken, dood hout, gemengd bos en een goed ontwikkelde bosrand is van belang voor diverse faunagroepen zoals broedvogels, dagvlinders en zoogdieren.

5.9 Wezenlijke kenmerken en waarden van landschapselementtype L01.02 Houtwal en houtsingel (Bron: Bij12)

Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringende landschap. Houtwallen en houtsingels zijn bepalend voor het kleinschalige kampenlandschap op de zandgronden. Deze lijnvormige elementen vormen een belangrijk biotoop voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingszone voor fauna.

5.10 Belang van NNB-gebied voor de samenhang tussen gebieden

Het NNB-gebied is een gedeelte van het traject van de Peelse loop en vormt een schakel in het beekstelsel van deze laaglandbeek. De oude beekloop vormt een buffer tussen de toekomstige woonwijk en de Peelse loop, waardoor de Peelse loop alleen via bestaande paden bereikbaar is.

Direct aan de noordzijde van het gebied grenst een landschapsbeheertype L01.02 Houtwal en houtsingel geschikt voor broedvogels en als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. Aan de zuidzijde van de Noord-Om zijn de beheertypen N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en N16.03 Droog bos met productie met doelsoorten planten, dagvlinders en broedvogels aanwezig. De Peelse loop is van belang voor vissen, dagvlinders, libellen, broedvogels en vleermuizen.

6. Effecten van de ontwikkeling op het gebied

6.1 Oppervlakte

Er vindt geen oppervlaktevermindering plaats van het NNB-gebied.

6.2 Waterhuishouding

Bij de aanleg van de woonwijk zal het regenwater afgevoerd worden via daken en straten in plaats van infiltreren in de bodem zoals nu plaats vindt binnen het plangebied. Dit is van invloed op de waterkwaliteit en de waterkwantiteit van het NNB-gebied. De invloed op de waterkwaliteit bestaat uit verontreinigingen die meegevoerd kunnen worden met het regenwater. De waterkwantiteit is afhankelijk van de afvoer van regenwater direct naar het riool of direct naar de Peelse loop. Indien het water direct wordt afgevoerd naar de Peelse Loop zonder infiltratie in de bodem dan zullen verontreinigingen invloed hebben op de waterkwaliteit van de Peelse loop. Bij de woonwijk zullen wadi's aangelegd worden om water op te vangen en een nood overstort /vertraagde afvoer naar de Peelse Loop te bewerkstelligen.

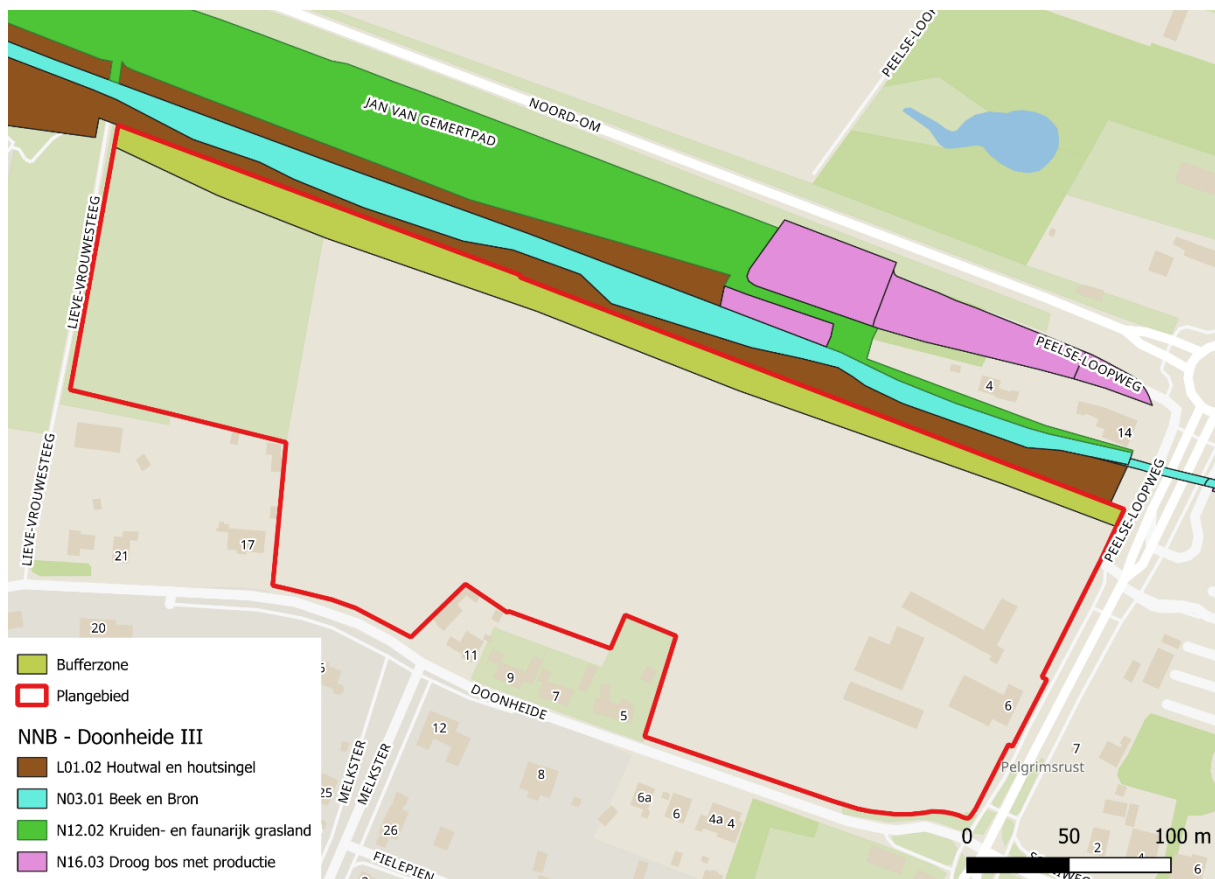
6.3 Geluid en licht

Door de nabijheid van verkeer is er nu al sprake van overlast door geluid en licht. Tijdens de geplande werkzaamheden zal hierbij extra geluid en verlichting ontstaan, zowel als wanneer de woonwijk bewoond wordt. Vleermuizen kunnen hier verstoring aan ondervinden. Het is belangrijk dat activiteiten geen negatief effect hebben op potentieel naburige vleermuizen en hun vlieg- en foerageroutes. Belangrijk is om tijdens de activiteiten de eventuele (werk)verlichting af te wenden van het NNB-gebied. Dit om negatieve effecten op vleermuizen en hun vliegroutes, foerageer- en verblijfplaatsen te voorkomen (Rapportage QuickScan Flora en Fauna Handelseweg 6 Handel, BNLadvies, 28-3-2023).

Behoud, onderhoud en uitbreiding van de bestaande houtwal kan geluidsoverlast in het gebied mitigeren.

6.4 Betreding

Toekomstige bewoners van de woonwijk zullen gebruik maken van de directe omgeving om te wandelen en honden uit te laten. Overmatige betreding van de Peelse loop kan negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit. De houtwal functioneert wellicht als een barrière hiertegen. In additie kan betreding verder voorkomen worden door ten noorden van de wijk een groenstrook aan te leggen met evt. uitlaatstrook met opruimplicht of een hondenuitlaatveld. Daarmee ontzie je de NNB en versterk je de NNB ten zuiden van de huidige NNB (zie afbeelding 7). Hier is ruimte voor op de concepttekening (zie afbeelding 4).

Afbeelding 7: Het plangebied en NNB-gebied, met voorgestelde bufferzone. Bron: georegister.brabant.nl, 27-9-2024.

7. Conclusie

7.1 Conclusie Toetsing

De ontwikkeling van Doonheide fase 3 kan negatieve gevolgen veroorzaken voor de Peelse loop. Om dit te controleren is de NNB-toetsing uitgevoerd. Aan de hand van de resultaten van de NNB-toetsing wordt het volgende advies gegeven:

- Demotiveer toegang het NNB-gebied door inwoners van de woonwijk door gebruik van natuurlijke barrières, bijvoorbeeld door behoud en onderhoud van de aanwezige houtwal.

7.2 Aanbeveling Toetsing

Op basis van bovenstaande informatie welke uit de NNB-toetsing naar voren is gekomen, is onderstaande aanbeveling opgesteld:

- Toevoegen bufferzone tussen nieuwe woonwijk en NNB-gebied (zie afbeelding 4). Welke reeds is opgenomen in de planvorming. Indien de bufferzone deels toegankelijk is, wordt aangeraden om vervuiling door hondenuitlaat te mitigeren. Bijvoorbeeld door een opruimplicht in te voeren en/of een hondenuitlaatpark aan te leggen.
- Wandelroute afsluiten en verleggen naar de bufferzone (zie afbeelding 8). Welke reeds is opgenomen in de planvorming, de wandelroute met rode lijn aangegeven wordt op natuurlijke wijze afgesloten.

Afbeelding 8: Bestaande wandelpaden. Het wandelpad met rode lijn kan afgesloten worden om meer rust in het gebied te creëren. In de bufferzone wordt een nieuwe wandelpad aangelegd. Bron: BNL advies, 7-10-2024.